

เอกสารประกอบการสัมมนา

โครงการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล โครงการย่อยที่ 1 ศึกษาการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ บาดาล

1. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการเพิ่มขึ้นของประชากร ส่งผลให้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวของชุมชนเมือง การขยายตัวของพื้นที่เกษตรกรรม การเพาะปลูกในฤดูแล้ง การพัฒนาด้านอุตสาหกรรมและการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินซึ่งเป็นสาเหตุให้เกิดความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้นทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภค การเกษตรกรรม และกิจกรรมอื่นๆ นอกจากนี้วิกฤตภัยแล้งทำให้เกิดภาวะการขาดแคลนน้ำ ส่งผลกระทบต่อพื้นที่เพาะปลูกในลุ่มน้ำเจ้าพระยาประมาณ 2.0 – 3.0 ล้านไร่ คิดเป็นมูลค่าการส่งออกมากกว่า 10,000 ล้านบาท และส่งผลเสียหายต่อการใช้น้ำเพื่อกิจกรรมอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้น้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชาชนโดยทั่วไป และการใช้น้ำด้านอุตสาหกรรม

เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำที่เกิดขึ้นทำให้มีการนำน้ำบาดาล ซึ่งเป็นแหล่งน้ำคุณภาพดีที่สำคัญอีกแหล่งหนึ่งขึ้นมาใช้ทดแทนเป็นปริมาณมากตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยขาดการวางแผนและการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ รวมทั้งขาดมาตรการในการควบคุมการใช้น้ำบาดาลในพื้นที่อนุรักษ์น้ำบาดาล และมาตรการในการจัดการมลพิษที่เกิดกับการใช้น้ำบาดาล จึงทำให้เกิดปัญหาและผลกระทบต่อแหล่งน้ำบาดาลและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

สำหรับมาตรการทางกฎหมายที่จำเป็นสำหรับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลอย่างเป็นระบบนั้น ถึงแม้ว่าจะได้มีการตราพระราชบัญญัติน้ำบาดาลออกมาให้มีผลใช้บังคับตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 เป็นต้นมา และต่อมาได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติฉบับนี้อีก 2 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2535 และ พ.ศ.2546 ตามลำดับ รวมทั้งได้มีการออกกฎข้อบังคับซึ่งเป็นอนุบัญญัติเพื่อบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายฉบับนี้แล้วก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เพื่อให้การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลมีความสมดุลและยั่งยืน จึงจำเป็นที่จะต้องปรับปรุงกฎหมายทรัพยากรน้ำบาดาลเสียใหม่ให้เป็นระบบและกำหนดมาตรการเพื่อการอนุรักษ์ควบคุม กำกับ ดูแลการใช้น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรกรรม การอุปโภคบริโภค และการอุตสาหกรรมให้เกิดประโยชน์สูงสุด และสอดคล้องเหมาะสมกับแผนการอนุรักษ์เพื่อฟื้นฟูทรัพยากรน้ำบาดาลให้คืนสภาพดีดั้งเดิมให้มากที่สุดเท่าที่จะสามารถกระทำได้ รวมทั้งจำเป็นต้องมีมาตรการเพื่อกำหนดความรับผิดชอบทางกฎหมายของผู้ที่ก่อให้เกิดมลพิษต่อทรัพยากรน้ำบาดาล อันเป็นมาตรการสำหรับป้องปรามการละเมิดกฎหมายโดยผู้ที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำบาดาลด้วย ดังนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

จึงได้ดำเนินการจ้างมูลนิธิศูนย์กฎหมายสิ่งแวดล้อม-ประเทศไทย เป็นที่ปรึกษาเพื่อดำเนินงานตามโครงการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล มีวัตถุประสงค์หลักที่สำคัญ คือ

- 1) เพื่อให้มีกลไกทางกฎหมายในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล อันจะนำไปสู่การสงวน อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา และบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างยั่งยืน
- 2) ยกร่างกฎหมายทรัพยากรน้ำบาดาลที่ได้มาตรฐานและเป็นระบบ รวมทั้งยกร่างอนุบัญญัติที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ในการดำเนินงานดังกล่าว มูลนิธิศูนย์กฎหมายสิ่งแวดล้อม-ประเทศไทยได้เสนอรายงานเบื้องต้นให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลพิจารณาตามกำหนดเวลาแล้ว และจะต้องดำเนินงานตามแผนงานขั้นต่อไป คือ การจัดประชุมสัมมนาซึ่งจะจัดขึ้นในส่วนกลางหรือส่วนภูมิภาค รวม 3 ครั้ง โดยครั้งแรก กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเห็นสมควรให้จัดขึ้น ณ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่จังหวัดขอนแก่น เนื่องจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีปัญหาภัยแล้ง และมีการนำน้ำบาดาลขึ้นมาใช้เป็นจำนวนมาก ทั้งเพื่อการอุปโภคบริโภคในชุมชนเมืองและในพื้นที่ชนบท รวมทั้งในภาคอุตสาหกรรมและเกษตรกรรม ประกอบกับจังหวัดขอนแก่นเป็นเมืองมหาวิทยาลัย และมีศูนย์วิจัยแหล่งน้ำบาดาลของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตั้งอยู่ในคณะเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยขอนแก่นด้วย

2. วัตถุประสงค์ของการจัดสัมมนา

เพื่อแสวงหาข้อมูลในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การรับฟังความคิดเห็น หรือระดมความคิดเห็นจากผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงในการบังคับใช้กฎหมาย และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

3. เป้าหมายของการจัดสัมมนา

- 1) ได้รับทราบข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเนื่องจากบทบัญญัติของกฎหมายและการดำเนินงานตามกฎหมายในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 2) ได้รับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน การจัดตั้งหน่วยงานกลางในการควบคุมการใช้น้ำบาดาล บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการมีส่วนร่วมบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลให้เป็นไปตามกฎหมาย
- 3) ได้รับทราบข้อมูลและข้อเท็จจริงเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคด้านลักษณะอุทกธรณีวิทยา รวมทั้งสภาพน้ำบาดาลและการใช้น้ำประเภทต่างๆ ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 4) ได้รับทราบข้อมูล ข้อเท็จจริง และข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลัก “ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย” (Polluter-pays Principle: PPP) หลัก “ผู้ใช้ประโยชน์เป็นผู้จ่าย” (User-pays Principle: UPP) แนวทางการเติมน้ำลงในชั้นน้ำบาดาล และแนวทางการใช้น้ำบาดาลร่วมกับการใช้น้ำผิวดินมาบังคับใช้ทางกฎหมายให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

4. วัน เวลา และสถานที่จัดสัมมนา

วันศุกร์ที่ 7 กันยายน 2550 เวลา 8.00 – 16.00 น. ณ ห้องมงกุฎเพชร 1 โรงแรมโฆษะ
จังหวัดขอนแก่น

5. จำนวนผู้เข้าร่วมสัมมนา

จำนวนไม่น้อยกว่า 100 คน ซึ่งเป็นผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในส่วนกลาง ศูนย์
ทรัพยากรน้ำบาดาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ผู้ประกอบกิจการภาคเอกชน และภาคประชาชนต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับน้ำบาดาล

6. ผู้รับผิดชอบการจัดสัมมนา

กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และมูลนิธิศูนย์กฎหมายสิ่งแวดล้อม-ประเทศไทย

กำหนดการสัมมนา
โครงการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล
วันศุกร์ที่ 7 กันยายน 2550
ณ ห้องมงกุฎเพชร 1 โรงแรมโมโหะ จังหวัดขอนแก่น

- 08.00 - 08.30 น. ลงทะเบียน
- 08.30 - 08.45 น. กล่าวรายงาน
 โดย นายพงษ์สวัสดิ์ อักษรสวัสดิ์
 ผู้อำนวยการบริหาร มูลนิธิศูนย์กฎหมายสิ่งแวดล้อม-ประเทศไทย
- 08.45 - 09.30 น. พิธีเปิด และปาฐกถาพิเศษ
 เรื่อง "การปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล"
 โดย อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- 09.30 - 10.30 น. คณะผู้ศึกษาวิจัยนำเสนอผลการทำงาน โดย
- นายเจริญ เข้มมีไธสง ผู้เชี่ยวชาญด้านธรณีวิทยาและอุทกธรณีวิทยา
 นำเสนอผลการศึกษาด้านธรณีวิทยาและประเภทการใช้
 บาดาลในเขตพื้นที่น้ำบาดาลทั่วประเทศ
 - นายสมนึก รับทอง ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายสิ่งแวดล้อม
 นำเสนอผลการศึกษาด้านองค์กรและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
 ทรัพยากรน้ำบาดาลในประเทศไทย
 - นายพงษ์สวัสดิ์ อักษรสวัสดิ์ ผู้เชี่ยวชาญกฎหมายสิ่งแวดล้อม
 นำเสนอผลการศึกษากฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาลและการบริหาร
 จัดการน้ำบาดาลของต่างประเทศ
 - ผศ.ดร.พิชญ รัชฎาวงศ์ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม
 นำเสนอผลการศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์และวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม
- 10.30 - 10.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 10.45 - 12.00 น. การระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา ในประเด็นเรื่อง "ปัญหาและ
 อุปสรรคเกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ และบทบัญญัติของกฎหมายในการ
 ปฏิบัติงานเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในเขตพื้นที่น้ำบาดาล
 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ"
 โดย อาจารย์เกรียงศักดิ์ เป็นผู้ดำเนินรายการ

- 12.00 - 13.00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน
- 13.00 - 14.30 น. การระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา ในประเด็นเรื่อง “บทบาทและอำนาจหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาลตามกฎหมาย”
โดย อาจารย์เกรียงศักดิ์ เป็นผู้ดำเนินรายการ
- 14.30 - 14.45 น. พักรับประทานอาหารว่าง
- 14.45 - 16.00 น. การระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมสัมมนา ในประเด็นเรื่อง “ปัญหาเกี่ยวกับสภาพการใช้น้ำบาดาล การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล แนวทางการเติมน้ำลงชั้นน้ำบาดาล และแนวทางการใช้น้ำบาดาลร่วมกับน้ำผิวดินในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ”
โดย อาจารย์เกรียงศักดิ์ เป็นผู้ดำเนินรายการ และปิดการสัมมนา
-

แบบตอบรับ

การสัมมนาเรื่อง “การปรับปรุงและพัฒนากฎหมายเพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำบาดาล”

วันศุกร์ที่ 7 กันยายน 2550 เวลา 8.00 – 16.00 น.

ณ ห้องมงกุฎเพชร 1 โรงแรมโฆษะ จังหวัดขอนแก่น

ชื่อ นามสกุล

ตำแหน่ง

หน่วยงานที่อยู่

โทรศัพท์ โทรสาร

โทรศัพท์มือถือ E-mail:

ยินดีเข้าร่วมสัมมนา และขอส่งผู้แทน

ไม่สามารถเข้าร่วมสัมมนาได้

ขอส่งผู้แทนเข้าร่วมสัมมนา ดังนี้

1. ชื่อ นามสกุล

ตำแหน่ง

ที่อยู่

โทรศัพท์ โทรสาร

โทรศัพท์มือถือ E-mail:

2. ชื่อ นามสกุล

ตำแหน่ง

ที่อยู่

โทรศัพท์ โทรสาร

โทรศัพท์มือถือ E-mail:

3. ชื่อ นามสกุล

ตำแหน่ง

ที่อยู่

โทรศัพท์ โทรสาร

โทรศัพท์มือถือ E-mail:

กรุณาส่งใบตอบรับที่โทรสารหมายเลข 0 2279 1968 หรือ 0 2279 9097

e-mail: envilawthai@hotmail.com, elct1992@hotmail.com, elct1992@lycos.co.uk

ภายในวันศุกร์ที่ 31 สิงหาคม 2550

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่คุณงามวัลย์ ทัศนียานนท์ หรือ คุณกฤติภรณ์ อุ่นรัมย์

โทรศัพท์ 0 2279 1968 หรือ 0 2279 9097